

Catherine Millet va saltar a la fama amb
La vida sexual de Catherine M.

JORDI PLAY

“La gelosia és un dolor exquisit”

Catherine Millet no és no és un animal sexual, també té sentiments. Els exposa en un nou relat autobiogràfic, ‘Gelosia. L'altra vida de Catherine Millet’, publicat per Empúries.

Catherine Millet (Bois-Colombes, França, 1948), va deixar de ser una persona coneguda només entre els companys de gremi per la seva feina de crítica i estudiosa d'art i editora d'una publicació d'art, quan, l'abril del 2001, va publicar a França *La vida sexual de Catherine M.* L'impacte va ser notable. Els crítics i els lectors de tot el món apreciaren, a mesura que el llibre s'anava traduint, que, més enllà de l'exhibició eròtica de la narradora, hi havia una escriptora de cap a peus, sensible, elegant i ambiciosa, literàriament parlant. La darrera edició catalana del llibre té el segell de “Labutxaca”. L'autora confirma ara les seves habilitats amb un segon llibre autobiogràfic, traduït també per Empúries. En la versió catalana es titula *Gelosia. L'altra vida de Catherine M.* El títol original és *Jour de souffrance*.

—Al capítol final, que fet i fet fa d'epíleg, dieu que aquest nou llibre autobiogràfic, imaginat just després de la publicació del primer, és un prolongament necessari que no havieu premeditat. Per què era necessari?

—Bàsicament, per dues raons. La primera és que per ser honesta amb mi i amb els altres, calia dir que la sexualitat no ha estat només com l'explico al primer llibre, és a dir, una font de plaer, sinó que podia tenir un revers molt negatiu. L'altra raó és que si no hagués passat per la crisi de gelosia que vaig patir, i que explico ara, probablement no hauria escrit *La vida sexual de Catherine Millet*. Aquell primer llibre va ser la via que vaig utilitzar per sortir definitivament de la crisi de gelosia.

—L'editor no us hi va animar?

—Un dia, en un col·loqui, vaig trobar-me amb l'escriptor Frédéric Beigbeder, que llavors treballava a Flamarion, i em va dir que hauria d'escriure *La vida sentimental de Catherine Millet*, i jo li vaig contestar que no seria correcte. Però després vaig reflexionar-hi i vaig veure que sí que podria fer un llibre sobre sentiments. Quan el vaig acabar, ell ja no era a Flamarion, on el vaig dur, però es pot dir que és en part responsable del llibre.

—El primer llibre té el to de la immediatesa, i és molt detallista. Però

aquest parla d'una dona que ja no és la que escriu. La narradora ha deixat de ser la dona gelosa que va ser. L'autora parla de què va ser, en un moment determinat, i ja superat, de la seva vida.

—Sí. A *La vida sexual* hi havia fets contemporanis. Aquest segon és un llibre que només podia escriure des de la distància. No podia reviure amb detall aquell patiment, que va ser terrible. En canvi, a *La vida sexual* calia ser valenta, no deixar res al tinter.

—Per aquesta raó, un llibre que parla del patiment sofert per l'autora no és gens angoixant.

—He mirat de seguir el decurs narratiu de la crisi, però el present, el meu estat d'ànim del present, ha influït, inevitablement, en la reconstrucció del passat. Un exemple el tenim en el capítol dedicat al viatge que faig a Romania i Sarajevo. Acabava de descobrir les proves de les aventures de Jacques, però el patiment no s'havia instal·lat a la meua vida, encara. Vaig passar per un moment de dubte, de suspens, que en el record se'm presentava feliç. Com si ja endevinés el patiment de la gelosia, però considerés que n'estava protegida i, per tant, no m'afectaria. I al llibre he intentat estirar aquest període de suspens per mantenir més temps la sensació de felicitat. Sí, com dieu, els episodis de patiment són moments aïllats. El llibre és farcit de moments d'anàlisi i de reflexió, absents de turment.

—Ja vau veure clar des del principi que, tot i dedicar el llibre a la gelosia, no havia de ser un llibre que angoixés ningú, ni autora ni lectors?

—Sí. Ho vaig veure clar des del primer moment. Per una raó determinant: tenia necessitat de distreure'm. Vaig quedar rebentada amb la promoció de *La vida sexual*. Primer a França i després amb les traduccions. Van ser tres anys de no parar. I quan finalment es va acabar tot, no em quedaven ganes d'escriure res sobre Catherine Millet. Per això vaig fer un llibre sobre Salvador Dalí que em va exigir dos anys de feina i va ser després quan vaig poder tornar sobre mi mateixa.

—Sou una persona culta. Per tant, podíeu haver amanit el relat amb referents literaris sobre la gelosia, i no ho heu fet.

“Calia dir que la sexualitat no ha estat només com l'explico a ‘La vida sexual de Catherine M.’, una font de plaer”

—No. Vaig rellegir el primer volum de la *Recerca* quan escrivia el llibre i si no hi ha referències a Proust és perquè vaig voler deixar-lo de banda. Hauria estat feixuc i perillós, per a mi.

—Tampoc no hi ha constància que l'art envolta la vida de la narradora. De segur que us heu contingut, oi?

—Com ho sabeu? Hi havia més citacions a *La vida sexual*, fins al punt que un crític em va dir que la protagonista era una dona molt pretensiosa, molt esnob, perquè donava referències de pintors desconeguts. Em va fer molta gràcia perquè eren artistes molt coneguts de l'art modern.

—Heu escrit el llibre amb més seguretat que el primer o amb més inseguretat?

—Amb més dubtes. El precedent era més factual. Hi feia una descripció dels actes, amb poca psicologia. Ara m'ha resultat molt més difícil, perquè m'era dolorós de recordar determinats moments, determinats fets. I potser també perquè hi ha més introspecció psicològica. Això m'ha obligat a rescriure les meves frases més sovint, per transmetre sensacions i sentiments més complexos, a vegades fins i tot contradictoris. La gelosia, és la conclusió a què he arribat, és un dolor exquisit. En parlen els dentistes quan tens mal en una dent i amb la llengua accentues el dolor i apareix un plaer. La gelosia és igual. En aparèixer la gelosia, l'empenys, t'hi recolzes, i en certa manera, hi trobes plaer.

—La gelosia no deixa de reforçar el teu jo. Et sents ofès, i això t'individualitza.

—Sobretot quan penses que t'han deixat de banda, que t'han posat fora de circulació. La gelosia constata que hi ha coses de les quals restes exclosa. I això et dóna consciència que existeixes.

—Quina rebuda ha tingut el llibre entre lectors i crítics a França, en comparació amb l'anterior?

—Curiosament, ha tingut més bona premsa. Ha rebut molt poques críti-

ques negatives. Ha rebut més crítiques i més crítiques positives. La gelosia és un sentiment que coneixen molts lectors. Un periodista ha dit: “Ella és humana.”

—La narradora parla del llibre que escriu, comenta coses del relat que reconstrueix. Això familiaritza el llibre, fa solidari el lector.

—Com si la narradora es posés al costat del lector, no?

—Sí.

—M'interessa això que em dieu, perquè, a diferència de l'anterior, he volgut establir una empatia amb el lector. Amb *La vida sexual* no vaig voler acostar-m'hi gaire. Vaig posar-hi una distància, per evitar que fos llegit com un llibre pornogràfic, atès que el perill hi era. I sí, en aquest, al contrari, he cercat la complicitat del lector. Es curiós. Amb *La vida sexual* la gent em deia: “No podré fer això que expliqueu, però m'ha interessat.” I ara em diuen: “Jo també he patit una crisi de gelosia.”

—Podíeu haver fet un llibre més introspectiu, haver-vos formulat moltes més preguntes. I seguir un camí interior ben dibuixat. Però sembla com si deixeu que l'atzar us guïi.

—He actuat, en principi, com un detectiu. Busco pistes, senyals, objectes, proves. Però finalment, i a diferència del detectiu, no intento de recompondre-ho tot, de construir un tot compacte i homogeni, sinó que deixo que sigui el lector que ho faci, que el lector n'extregui la interpretació. A més, no m'he precipitat, no he analitzat els detalls immediatament; he deixat que passés un temps, que els episodis perdessin la càrrega de patiment, i llavors els he tornats a analitzar. D'aquesta manera he trobat respostes, claus d'interpretació del comportament gelós. Ajudada, això sí, de la capacitat imaginativa, que hi fa el seu paper, un paper important. La clau ha estat el moment que he pres consciència que hi havia plaer en aquest patiment.

Lluís Bonada